

Na osnovu člana IV 4. a) Ustava Bosne i Hercegovine, Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine, na 77. sjednici Predstavničkog doma, održanoj 12. maja 2010. godine, i na 46. sjednici Doma naroda, održanoj 28. maja 2010. godine, usvojila je

ZAKON
O RADNOM VREMENU, OBAVEZNI ODMORIMA MOBILNIH RADNIKA I
UREĐAJIMA ZA EVIDENTIRANJE U DRUMSKOM PREVOZU
(„Službeni glasnik BIH“, 48/10 od 14.06.2010. godine)

GLAVA I - OSNOVNE ODREDBE

Član 1.
(Predmet)

Ovim Zakonom uređuju se radno vrijeme i obavezni odmor mobilnih radnika u drumskom prevozu, vrijeme vožnje i period odmora vozača koji obavljaju drumski prevoz robe i putnika, uređaji za bilježenje u drumskom prevozu (u daljnjem tekstu: tahografi), način, uslovi i postupak imenovanja radionica, uslovi i postupci kontrole, nadležnost organa i njihova ovlašćenja, službene evidencije, nadzor nad sprovođenjem ovog zakona, te prekršaji i kaznene odredbe.

Član 2.
(Oblast primjene i izuzeci)

(1) Odredbe ovog Zakona primjenjuju se na:

- a) drumski prevoz dobara gdje najveća dozvoljena masa vozila, uključujući bilo koju prikolicu ili poluprikolicu, prekoračuje 3,5 tone, i
- b) drumski prevoz putnika vozilima koja su konstruisana ili trajno prilagođena za prevoz više od devet lica, uključujući vozača, i namijenjena su za tu svrhu.

(2) Vozila čija je najveća dozvoljena masa s priključnim vozilom veća od 3,5 tone, te autobusi konstruisani ili trajno prilagođeni za prevoz više od devet putnika, uključujući i vozača, moraju imati ugrađen tahograf.

(3) Nova vozila iz stava (2) ovog člana, koja se prvi put registruju u Bosni i Hercegovini nakon 16. 06. 2010. godine, moraju imati ugrađen digitalni tahograf.

(4) Ovaj zakon primjenjuje se na drumski prevoz koji se obavlja na teritoriji Bosne i Hercegovine, bez obzira na državu registracije vozila.

(5) Na međunarodni drumski prevoz primjenjuju se odredbe Evropskog sporazuma o radu posade na vozilima koja obavljaju međunarodni drumski prevoz (u daljem tekstu: AETR sporazum) i to:

- a) tokom čitave vožnje, za vozila registrovana u Bosni i Hercegovini ili državama koje su ugovorne strane AETR sporazuma;

b) u dijelu vožnje na teritoriji Bosne i Hercegovine, za vozila registrovana u državi koja je ugovorna strana AETR sporazuma, te za vozila registrovana u državi koja nije ugovorna strana AETR sporazuma.

(6) Odredbe ovog Zakona ne primjenjuju se na drumski prevoz:

a) vozilom koje se koristi za javni linijski prevoz putnika na relacijama koje nisu duže od 50 kilometara, kao i u izuzetnim slučajevima kada se ova vozila koriste za vanlinijski prevoz putnika;

b) vozilom čija najveća dozvoljena brzina ne prelazi 40 km/h;

c) vozilom koje posjeduju ili ga iznajmljuju bez vozača vojne službe, službe civilne zaštite, vatrogasne službe i snaga odgovornih za održavanje javnog reda kada je prevoz izvršen kao posljedica zadataka dodijeljenih ovim službama i kada je pod njihovim nadzorom;

d) vozilom koje se koristi u kriznim situacijama ili operacijama spašavanja, uključujući vozilo koje se koristi za nekomercijalni transport humanitarne pomoći;

e) specijalizovanim vozilom koje se koristi u medicinske svrhe;

f) specijalizovanim vozilom koje se koristi za popravak kvarova, a kojim se upravlja u okviru područja do 100 km od njihovog sjedišta;

g) vozilom na kojem se obavljaju testovi na putu radi tehničkog razvoja, u svrhu popravke ili održavanja, i novim ili popravljenim vozilom koje još nije dovedeno u stanje upotrebljivosti;

h) komercijalnim vozilom koje ima istorijski status i koje se koristi za nekomercijalni prevoz;

i) vozilima koja se koriste za poljoprivredne ili šumarske aktivnosti u radijusu do 100 km od mjesta utovara do mjesta istovara;

j) vozilima na pogon zemnim ili tečnim gasom ili na električni pogon, čija najveća dozvoljena masa, uključujući i najveću dozvoljenu masu priključnog vozila ne prelazi 7,5 tona, a koja se koriste za prevoz robe u radijusu do 50 km od mjesta utovara do mjesta istovara;

k) vozilima koja se koriste za obuku vozača i ispite s ciljem dobijanja vozačke dozvole ili svjedočanstva o stručnoj osposobljenosti, pod uslovom da se ne koriste za komercijalni prevoz robe ili putnika;

l) specijalizovanim vozilima za prevoz opreme za cirkuse i zabavne parkove;

m) posebno opremljenim vozilima čija je namjena edukacija u stanju mirovanja (bibliobus i sl.);

n) specijalizovanim vozilima za prevoz novca i vrijednosti;

- o) vozilima koja se koriste isključivo na putevima u okviru saobraćajnih objekata kao što su luke i željeznički terminali;
- p) vozilima koja se koriste za prevoz živih životinja s ekonomija na lokalne tržnice i natrag ili s tržnica u lokalne klaonice u radijusu do 50 km;
- r) vozila koja se koriste u vezi sa kanalizacijom, zaštitom od poplava, službama za održavanje vode, gasa i elektriciteta, održavanjem i kontrolom puta, skupljanjem kućnog otpada od kuće do kuće i njegovog odlaganja, telegrafom i telefonskim uslugama, radijskim i televizijskim emitovanjem i pronalaženjem radijskih ili televizijskih odašiljača ili prijemnika;
- s) vozilima koja imaju između 10 i 17 sjedišta, a koja se isključivo koriste za obavljanje prevoza putnika za vlastite potrebe;
- t) vozilima koja se koriste za sakupljanje mlijeka sa poljoprivrednih dobara i vraćanje ambalaže ili mliječnih proizvoda namijenjenih za ishranu stoke, i
- u) vozilima koja se koriste za prevoz životinjskog otpada ili lešina koja nisu namijenjena za prevoz ljudi.

Član 3. (Značenje pojmova)

U smislu ovog zakona pojedini pojmovi imaju sljedeće značenje:

- a) **AETR sporazum** je Evropski sporazum o radu posade na vozilima koja obavljaju međunarodni drumski prevoz, sklopljen u Ženevi 1. jula 1970. godine;
- b) **analogni tahograf** je uređaj u drumskom saobraćaju za bilježenje brzine i pređenog puta, kao i vremena rada i odmora gdje se podaci zapisuju na tahografski listić na kojem vrh pisača ostvaruje zapis mehaničkim pritiskom na tahografski listić, a koji omogućava bilježenje podataka za jedan dan;
- c) **drumski prevoz** je prevoz putnika i robe koji se u cjelini ili djelimično obavlja javnim putevima, uključujući vožnju praznim ili nenatovarenim vozilom;
- d) **digitalni tahograf** je uređaj u drumskom saobraćaju za bilježenje brzine i pređenog puta, kao i vremena rada i odmora, gdje se podaci zapisuju u radnu memoriju i memorijsku karticu, a koji omogućava pohranjivanje podataka za period od 365 dana;
- e) **dnevni odmor** je dnevni period tokom kojeg vozač može slobodno raspolagati svojim vremenom, a obuhvata "redovni dnevni odmor", "podijeljeni dnevni odmor" i "skraćeni dnevni odmor":
 - 1) **redovni dnevni odmor** je neprekinuti period odmora od najmanje 11 sati;
 - 2) **podijeljeni dnevni odmor** je dnevni odmor koji se koristi u dva dijela, od kojih jedan neprekidni period od najmanje tri sata i drugi neprekidni period od najmanje devet sati;

- 3) **skraćeni dnevni odmor** je neprekinuti period odmora od najmanje devet sati, ali manje od 11 sati;
- f) **dnevno vrijeme vožnje** je ukupno akumulirano vrijeme vožnje između kraja jednog dnevnog odmora i početka sljedećeg dnevnog odmora ili između dnevnog odmora i sedmičnog odmora, kao i između sedmičnog odmora i dnevnog odmora;
- g) **linijski prevoz putnika** podrazumijeva unutrašnji ili međunarodni prevoz putnika koji se obavlja autobusima koji su konstruisani ili trajno prilagođeni za prevoz više od devet putnika uključujući i vozača, na određenim relacijama i po unaprijed utvrđenom redu vožnje, cijeni i opštim uslovima;
- h) **memorijska kartica** je prenosni uređaj za prenošenje i pohranjivanje podataka, koju posjeduju vozač, prevoznik, radionica i nadzorni organ;
- i) **mjesto rada** označava:
- 1) lokaciju glavnog mjesta poslovanja preduzeća za koje radi lice koje obavlja mobilnu djelatnost prevoza, zajedno sa svojim različitim podružnicama, bez obzira jesu li one smještene u sjedištu preduzeća ili van njega,
 - 2) vozilo koje lice koje obavlja mobilnu aktivnost drumskog prevoza koristi pri obavljanju svojih poslova, i
 - 3) sva ostala mjesta u kojima se obavljaju aktivnosti u vezi sa prevozom;
- j) **mobilni radnik** je radnik koji čini dio prevoznog osoblja, uključujući i pripravnike i naučnike koji rade za preduzeće koje obavlja komercijalne prevoze, odnosno prevoze za vlastite potrebe putnika ili robe u drumskom saobraćaju;
- k) **najveća dozvoljena masa** je masa vozila zajedno s njegovom nosivošću;
- l) **noćni rad** označava rad koji se obavlja tokom noćnog vremena;
- m) **noćno vrijeme** označava period od najmanje četiri sata, između 00.00 i 07.00 časova;
- n) **ново vozilo** je vozilo koje je novoproduковано i koje se prvi put registruje;
- o) **odmor** je neprekinuti period tokom kojeg vozač može slobodno raspolagati svojim vremenom;
- p) **lice koje obavlja mobilnu djelatnost drumskog prevoza** označava mobilnog radnika ili samozaposlenog vozača koji obavlja takvu djelatnost;
- r) **ostali poslovi** su aktivnosti koje su definisane kao radno vrijeme u tački cc) ovog člana, osim "vožnje", uključujući i sve poslove za istog ili drugog poslodavca u sektoru prevoza ili van njega;
- s) **pauza** je period tokom kojeg vozač ne može upravljati vozilom ili obavljati druge poslove, te koje se koristi isključivo za odmor;

t) **periodi raspoloživosti** su periodi koji se isključuju iz radnog vremena, a obuhvataju:

1) periode tokom kojih mobilni radnik ne mora ostati na svom radnom mjestu, ali mora biti na raspolaganju za sve pozive kako bi počeo ili nastavio voziti ili obavljati druge poslove, a koji ne uključuju periode pauze i odmora. Periodi raspoloživosti uključuju posebno periode tokom kojih mobilni radnik prati vozilo koje se prevozi trajektom ili vozom, te periodi čekanja na graničnim prelazima ili zbog zabrane saobraćanja. Periodi i njihovo predviđeno trajanje moraju mobilnom radniku biti poznati unaprijed, odnosno prije polaska ili neposredno prije stvarnog početka utvrđenog perioda, ili pod opštim uslovima dogovorenim između socijalnih partnera i/ili u skladu sa uslovima propisanim nacionalnim zakonodavstvom;

2) za mobilne radnike koji voze u posadi, vrijeme koje provedu sjedeći kraj vozača ili na ležaju dok je vozilo u pokretu;

u) **period vožnje** je ukupno vrijeme vožnje od trenutka kad vozač počne upravljati vozilom nakon perioda odmora ili pauze do trenutka korišćenja odmora ili pauze. Period vožnje može biti kontinuiran ili podijeljen;

v) **potvrda o slobodnom vremenu** je unifikovani obrazac o evidenciji i razlozima korišćenja slobodnog vremena i odsustva vozača, koju izdaje poslodavac;

z) **prevoznik** je fizičko ili pravno lice koje obavlja djelatnost javnog drumskog prevoza ili prevoz za sopstvene potrebe;

aa) **radionica** je ovlašćeni subjekt (pravno ili fizičko lice - preduzetnik) u čijim prostorima se obavljaju djelatnosti kontrole, ispitivanja i servisiranja tahografa;

bb) **radna sedmica** označava neprekidni period od 6 x 24 sata, a može početi bilo kojeg dana u sedmici i nakon kojeg je vozač obavezan da počne koristiti sedmični odmor;

cc) **radno vrijeme** je vrijeme od početka do završetka rada, tokom kojeg se mobilni radnik nalazi na svom radnom mjestu, na raspolaganju poslodavcu, te obavlja svoje poslove. U radno vrijeme uračunava se:

1) vrijeme provedeno u svim aktivnostima u drumskom prevozu, a naročito u:

- vožnji,
- utovaru ili istovaru,
- pomoći putnicima pri ulasku ili izlasku iz vozila,
- čišćenju ili tehničkom održavanju,
- svim ostalim poslovima čija je svrha osiguranje bezbjednosti vozila, robe, putnika, ispunjavanje pravnih, odnosno zakonskih obaveza u vezi sa vožnjom koja je u toku, uključujući i nadzor nad utovarom ili istovarom, administrativnih formalnosti s policijom, carinom, inspekcijским službama i dr.,

2) vrijeme tokom kojeg mobilni radnik ne može slobodno raspolagati svojim vremenom, te mora biti na svom radnom mjestu, spreman preduzeti svoje uobičajene poslove, pri čemu su neki poslovi u vezi sa dežurstvom, posebno tokom vremena čekanja na utovar ili istovar, kada vrijeme trajanja nije unaprijed poznato prije polaska ili prije početka trajanja dotičnog perioda,

3) u slučaju samozaposlenih vozača, ista definicija primjenjuje se na vrijeme od početka do kraja rada, tokom kojeg se samozaposleni vozač nalazi na svom radnom mjestu, na raspolaganju strankama i obavljajući svoje zadatke ili aktivnosti osim opštih administrativnih poslova koji nisu direktno u vezi sa određenom vožnjom koja je u toku;

dd) **samozaposleni vozač** označava lice čija je glavna djelatnost drumski prevoz putnika ili robe kao javni prevoz, koji posjeduje licencu za tu djelatnosti, koji radi sam za sebe i koji nije vezan ugovorom o radu ili drugim oblikom radnog odnosa, koji je slobodan da organizuje radne aktivnosti, čiji prihod direktno zavisi o zaradi i koji ima slobodu da, samostalno ili putem saradnje samozaposlenih vozača, stupa u poslovne odnose s više klijenata;

ee) **sedmica** označava period između 00.00 časova u ponedjeljak i 24.00 časa u nedjelju (definicija ovog pojma ne bi trebalo da sprečava vozača da svoju radnu sedmicu započne bilo kojeg dana u sedmici);

ff) **sedmični odmor** je sedmični neprekidni period tokom kojeg vozač može slobodno raspolagati svojim vremenom, a obuhvata **redovni sedmični odmor** i **skraćeni sedmični odmor**:

1) **redovni sedmični odmor** je odmor koji neprekidno traje najmanje 45 sati,

2) **skraćeni sedmični odmor** je odmor koji neprekidno traje manje od 45 sati, ali ne manje od:

- 36 sati u prebivalištu vozača ili sjedištu firme,
- 24 sata pod uslovima da vozač slobodno raspolaže tim vremenom van mjesta prebivališta ili sjedišta firme;

gg) **sedmično vrijeme vožnje** je ukupno akumulirano vrijeme vožnje tokom jedne sedmice;

hh) **tahograf oprema** označava cjelokupnu opremu namijenjenu ugradnji u drumska vozila za prikaz, bilježenje i automatsko ili poluautomatsko pohranjivanje podataka o kretanju takvih vozila i o pojedinom trajanju rada njihovih vozača. Ova oprema obuhvata kablove, senzore, elektronski uređaj za informacije o vozaču, jedan ili dva čitača za umetanje vozačke memorijske kartice, ugrađen ili odvojen pisač, instrumente prikaza, uređaj za prenos podataka iz memorije, uređaje za prikazivanje ili ispis podataka na zahtjev i uređaje za upisivanje mjesta u kojima dnevno radno vrijeme počinje i završava;

ii) **udvojena posada** je posada koju čine dva vozača (vozač koji upravlja vozilom i vozač u pripravnosti);

jj) **vozač** je lice koje upravlja vozilom ili koje se nalazi u vozilu kako bi po potrebi bilo raspoloživo za upravljanje vozilom;

kk) **vozilo** je motorno vozilo, vučno vozilo, priključno vozilo ili kombinacija tih vozila koja se definišu kako slijedi:

1) **motorno vozilo** je svako vozilo na sopstveni motorni pogon koje se kreće javnim putem, osim vozila koja se stalno kreću šinama, a koje se koristi za prevoz putnika ili robe ili obavljanje radova,

2) **vučno vozilo** je motorno vozilo koje se kreće javnim putem, koje je posebno projektovano za vuču priključnih vozila,

3) **priključno vozilo** je vozilo konstruisano tako da ga vuče vučno vozilo;

ll) **vrijeme vožnje** je zabilježeno vrijeme upravljanja vozilom:

1) automatskim ili poluautomatskim uređajem za bilježenje, odnosno analognim ili digitalnim tahografom,

2) ručno, u skladu sa odredbama ovog zakona i podzakonskih propisa donesenih na osnovu njega ili odredbama posebnih propisa;

mm) **zamjena vozača** podrazumijeva situaciju u kojoj su, tokom svakog perioda vožnje, između bilo kojih uzastopnih dnevnih perioda za odmor, ili između dnevnog perioda za odmor i sedmičnog perioda za odmor, prisutna najmanje dva vozača u vozilu sposobna za vožnju. Izuzetno, za prvi sat perioda koji se podrazumijeva kao "zamjena vozača" prisustvo drugog vozača je neobavezno, ali za ostatak perioda ono je obavezno.

GLAVA II - VRIJEME VOŽNJE, PAUZE I PERIODI ZA ODMOR

Član 4.

(Dnevno vrijeme vožnje)

(1) Dnevno vrijeme vožnje ne smije biti duže od devet sati.

(2) Izuzetno od stava (1) ovog člana, dnevno vrijeme vožnje može se produžiti najviše do 10 sati, ali ne više od dva puta tokom sedmice.

Član 5.

(Sedmično radno vrijeme i vrijeme vožnje)

(1) Prosječno sedmično radno vrijeme ne smije biti duže od 48 sati.

(2) Maksimalno sedmično radno vrijeme može se produžiti do 60 sati, samo ako prosjek iz stava (1) ovog člana nije prekoračen tokom četiri mjeseca.

(3) Sedmično vrijeme vožnje ne smije biti duže od 56 sati i ne smije imati za posljedicu prekoračenje maksimalnog sedmičnog radnog vremena.

(4) Ukupno akumulirano vrijeme vožnje tokom 14 dana uzastopno ne smije biti duže od 90 sati.

(5) Dnevno i sedmično vrijeme vožnje obuhvata svako vrijeme vožnje na prostoru Bosne i Hercegovine ili neke treće zemlje.

- (6) Vozač mora zabilježiti kao ostale poslove svako vrijeme provedeno na način opisan u članu 3. tačka r) ovog zakona, kao i svako vrijeme provedeno u upravljanju vozilom koje se koristi u komercijalne svrhe, a ne spada u djelokrug ovog zakona.
- (7) Vozač je dužan evidentirati i vrijeme raspoloživosti u skladu sa odredbom člana 3. tačka t) ovog zakona, od posljednjeg dnevnog ili sedmičnog perioda odmora.
- (8) Evidencije iz st. (6) i (7) ovog člana vode se ručno na tahografskom listiću, ispisu ili korišćenjem odgovarajuće opcije ručnog unošenja u tahograf.
- (9) Tokom vožnje, vozač mora posjedovati dokaze o evidenciji svog rada za taj dan i prethodnih 28 dana, uključujući i potvrdu o slobodnom vremenu.
- (10) Kada vozač upravlja vozilom koje je opremljeno analognim tahografom, na zahtjev ovlašćenih lica, mora pokazati za tekući dan i prethodnih 28 dana: tahografske listiće, ručno evidentirane zapise, ispise iz tahografa, te karticu vozača ako je posjeduje.
- (11) Kada vozač upravlja vozilom koje je opremljeno digitalnim tahografom, na zahtjev ovlašćenih lica, mora pokazati svoju karticu vozača, tahografske listiće, ručno evidentirane zapise i ispise, za tekući dan i prethodnih 28 dana.
- (12) Izgled i sadržaj obrasca potvrde o slobodnom vremenu iz stava (9) ovog člana pravilnikom propisuje ministar komunikacija i transporta (u daljnjem tekstu: ministar).

Član 6.

(Pauze za mobilne radnike)

- (1) Mobilni radnici koji obavljaju mobilnu djelatnost u drumskom prevozu, osim u slučaju ako AETR sporazum ne obezbjeđuje veću zaštitu, moraju imati pauzu najkasnije nakon šest sati neprekidnog rada.
- (2) Radno vrijeme prekida se pauzom u trajanju od najmanje 30 minuta, ako ukupni zbir do tada obavljenih radnih sati iznosi između šest i devet sati, a pauzom u trajanju od najmanje 45 minuta, ako ukupni zbir radnih sati iznosi više od devet sati.
- (3) Pauze iz stava (2) ovog člana mogu se raspodijeliti na više perioda tokom radnog vremena, s tim da svaka od njih mora trajati najmanje 15 minuta.

Član 7.

(Pauze za vozače)

- (1) Nakon perioda vožnje od četiri i po sata, vozač je obavezan da koristi pauzu u trajanju od najmanje 45 minuta.
- (2) Pauza iz stava (1) ovog člana može se koristiti u dva dijela, i to u trajanju od najmanje 15 minuta, nakon čega slijedi pauza u trajanju od najmanje 30 minuta, a koje se koriste tokom perioda vožnje iz stava (1) ovog člana.

Član 8.

(Dnevni i sedmični odmor)

- (1) Vozač mora imati dnevni i sedmični odmor.
- (2) U okviru svaka 24 sata od trenutka započinjanja vožnje, nakon dnevnog ili sedmičnog odmora, vozač mora imati novi dnevni odmor.
- (3) Dnevni odmor može se produžiti do redovnog sedmičnog odmora ili skraćenog sedmičnog odmora.
- (4) U toku radne sedmice, vozač može koristiti najviše tri skraćena dnevna odmora. Skraćeno vrijeme odmora mora se nadoknaditi tokom narednog sedmičnog odmora.
- (5) Kod udvojene posade, tokom perioda vožnje do 30 sati, po završetku dnevnog ili sedmičnog perioda za odmor, mora se obezbijediti neprekidni odmor u trajanju od najmanje devet sati za posadu.
- (6) U bilo koje dvije uzastopne sedmice, vozač mora imati najmanje:
 - a) dva redovna sedmična odmora ili
 - b) jedan redovni i jedan skraćeni sedmični odmor. Vozač je dužan nadoknaditi sedmični odmor najkasnije do kraja treće sedmice od sedmice korišćenja skraćenog sedmičnog odmora.
- (7) Sedmični odmor počinje najkasnije po isteku šest 24-satnih perioda, od kraja prethodnog sedmičnog odmora.
- (8) Svaki odmor koji se uzima kao nadoknada skraćenog sedmičnog odmora dodaje se drugom periodu odmora od najmanje devet sati.
- (9) Dnevni i skraćeni sedmični odmor vozač može provesti u vozilu van sjedišta prevoznika, ako je vozilo opremljeno ležajem i nije u pokretu.
- (10) Neprekidni sedmični odmor između dvije sedmice može se računati samo uz jednu sedmicu.

Član 9. (Izuzeci)

- (1) Izuzetno od odredaba člana 8. ovog zakona, ako vozač prati vozilo koje se prevozi trajektom ili vozom, te koristi dnevni odmor, taj odmor može se prekinuti najviše dva puta drugim aktivnostima, u ukupnom trajanju od najviše sat vremena. Tokom redovnog dnevnog odmora vozač mora imati pristup kabini sa ležajem ili spavaćim kolima.
- (2) Svako vrijeme koje vozač provede u putovanju ka lokaciji na kojoj se obavljaju transportno-manipulativne operacije sa vozilom ili u povratku sa te lokacije, kada vozilo nije ni u mjestu prebivališta vozača ni u operativnom sjedištu poslodavca, ne računa se kao odmor ili pauza osim ako je vozač na brodu ili u vozu i ima pristup kabini sa ležajem ili spavaćim kolima.

Član 10.
(Noćni rad)

- (1) Ako mobilni radnici obavljaju noćni rad, njihovo ukupno dnevno radno vrijeme ne smije trajati duže od deset sati u okviru svakog 24-satnog perioda.
- (2) Naknada za noćni rad mobilnim radnicima isplaćuje se u skladu sa važećim propisima u Bosni i Hercegovini, odnosno u skladu sa kolektivnim ugovorima, uz uslov da takva naknada ne smije podsticati ugrožavanje bezbjednosti drumskog saobraćaja.

GLAVA III - OBAVEZE I ODGOVORNOST PREVOZNIKA

Član 11.
(Informisanje i evidencije)

- (1) Poslodavci su obavezni upoznati mobilne radnike s odredbama čl. 4, 5, 6, 7, 8, 9. i 10. ovog zakona te drugim propisima, kolektivnim ugovorima, odnosno njihovim opštim aktima, koji su doneseni na osnovu ovog zakona, te s odredbama o njihovom sprovođenju, koje se odnose na rad ili radne odnose.
- (2) Poslodavci su dužni evidentirati radno vrijeme mobilnih radnika. Evidencija se mora čuvati najmanje dvije godine nakon isteka perioda na koji se odnosi. Za evidenciju radnog vremena mobilnih radnika odgovorni su poslodavci. Poslodavci su dužni na zahtjev izdati mobilnim radnicima evidenciju o odrađenim satima.
- (3) Podaci iz stava (2) ovog člana pohranjuju se i u slučaju demontaže pojedinog tahografa kojim se nadzire radno vrijeme mobilnih radnika.
- (4) Poslodavci su dužni mobilnim radnicima na njihov zahtjev obezbijediti kopije evidencija o obavljenim radnim satima.
- (5) Ministar propisuje izgled i sadržaj obrasca i način vođenja evidencije iz stava (2) ovog člana.

Član 12.
(Obaveze prevoznika i vozača)

- (1) Prevoznik ne smije vozačima koje zapošljava davati nikakve novčane naknade, kao što su povišice ili dodatak na platu, a koji su u vezi sa pređenom udaljenosti i/ili količinom prevezene robe, ako je ta naknada takva da podstiče ugrožavanje bezbjednosti drumskog saobraćaja i/ili kršenje odredaba ovog zakona.
- (2) Prevoznik je dužan propisno uputiti vozače na odredbe ovog zakona, organizovati rad vozača na način da poštuju odredbe ovog zakona, te obavljati redovne kontrole.
- (3) Prevoznici, špediteri, organizatori putovanja, potpisnici ugovora ili kooperanti dužni su obezbijediti da ugovoreni rasporedi vožnji budu u skladu s odredbama ovog zakona.
- (4) Prevoznik koji koristi vozila opremljena digitalnim tahografom u skladu s odredbama ovog zakona dužan je:

a) obezbijediti da se svi podaci redovno preuzimaju s jedinice u vozilu, najmanje jednom u tri mjeseca, i kartice vozača, najmanje jednom u 21 dan, kako bi se obezbijedilo preuzimanje svih podataka koji se odnose na aktivnosti prevoznika ili aktivnosti koje su obavljene za tog prevoznika, te

b) obezbijediti da se svi podaci preuzeti s jedinice u vozilu i kartice vozača čuvaju najmanje dvije godine nakon evidentiranja i da ti podaci budu dostupni direktno ili daljinskim prenosom iz prostorija prevoznika na zahtjev ovlaštenog lica.

(5) Vozač ili prevoznik ne smiju obavljati bilo kakve radnje u vezi sa tahografom koje su u suprotnosti sa ovim zakonom i podzakonskim aktima proizašlim iz njega i uslovima koje propiše proizvođač.

(6) Ako se utvrdi da je vozač izvršio bilo kakve radnje iz stava (5) ovog člana, kartica vozača mu se oduzima na period od godinu dana.

(7) Vozač i prevoznik odgovorni su za pravilno rukovanje i ispravan rad tahografa, svako iz svog djelokruga.

Član 13.

(Obaveze prevoznika i vozača u slučaju kada vozilo nije opremljeno tahografom)

(1) Ako vozilo nije opremljeno tahografom u skladu s odredbama ovog zakona, ono će se moći koristiti samo za:

a) unutrašnji linijski prevoz putnika na linijama ukupne udaljenosti do 50 km, kao i u izuzetnim slučajevima kada se ova vozila koriste za vanlinijski prevoz putnika;

b) međunarodni linijski prevoz putnika čije su polazna i odredišna tačka smještene na udaljenosti do 50 km od granice između dvije države.

(2) U slučaju obavljanja prevoza iz stava (1) ovog člana, prevoznik je dužan sačiniti red vožnje i raspored dužnosti, koji za svakog vozača mora sadržavati: naziv, sjedište i unaprijed utvrđeni raspored različitih perioda vožnje, ostalih poslova, prekida vožnje i perioda raspoloživosti.

(3) Vozač raspoređen za vožnju vozilom iz stava (1) ovog člana mora imati u vozilu izvod iz rasporeda dužnosti i primjerak voznog reda iz stava (2) ovog člana.

(4) Raspored dužnosti mora:

a) sadržavati sve informacije navedene u stavu (2) ovog člana za minimalni period koji obuhvata prethodnih 28 dana, s tim da se podaci moraju redovno dopunjavati u vremenskim razmacima koji ne smiju biti duži od 30 dana,

b) potpisati odgovorno lice prevoznika, te

c) biti čuvan u sjedištu prevoznika dvije godine nakon isteka perioda na koji se odnosi. Prevoznik izdaje izvode iz rasporeda dužnosti na zahtjev vozača i na zahtjev ovlaštenog lica.

GLAVA IV - IZUZEĆA

Član 14. (Izuzeca za mobilne radnike)

Kolektivnim ugovorima i drugim ugovorima između socijalnih partnera mogu se za lica koja obavljaju mobilnu djelatnost drumskog prevoza odrediti povoljniji uslovi od onih propisanih odredbama ovog zakona, s ciljem zaštite njihovog zdravlja i bezbjednosti, vodeći računa da se tim ne smanjuje opšti nivo zaštite radnika.

Član 15. (Izuzeca za vozače)

(1) Vozač može odstupiti od pravila utvrđenih odredbama čl. 4, 5, 6, 7, 8, 9. i 10. ovog zakona kada upravlja vozilom kojim treba da stigne do najbližeg prikladnog mjesta za zaustavljanje, kako bi se zaštitila bezbjednost ljudi, vozila ili njegove robe, s tim da se ne ugrožava bezbjednost drumskog saobraćaja.

(2) Vozač je dužan navesti razloge takvog postupanja ručno, na obrascu evidencije radnog vremena ili na tahografskom listiću, najkasnije po dolasku na najbliže prikladno mjesto za zaustavljanje.

GLAVA V - TAHOGRAFI I RADIONICE

Član 16. (Tehnički uslovi i tipsko odobrenje tahografa)

(1) Tahograf je uređaj u drumskom saobraćaju za prikaz i bilježenje brzine, vremena, pređenog puta, kao i vremena rada i odmora vozača.

(2) Tahograf može biti analogni i digitalni.

(3) Tahograf ugrađen u vozilo u skladu sa odredbama ovog zakona, tahografski listići i papir za ispis moraju biti tipski odobreni od Instituta za metrologiju Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Institut).

(4) Bliže odredbe o upotrebi tahografa, izvođačkim zahtjevima za instaliranje i upotrebu tahografa, načinu njihovog odobravanja, tahografskim listićima, memorijskim karticama, uslovima za preglede, ispitivanje, ugradnju i popravak tahografa i ispitivanju ograničivača brzine, u skladu sa odredbama AETR sporazuma i važećim propisima koji uređuju ovu oblast, pravilnikom propisuje ministar u saradnji sa Institutom i nadležnim entitetskim zavodima za metrologiju (u daljem tekstu: entitetski zavodi).

Član 17. (Radionice)

(1) Radionica je pravno ili fizičko lice - preduzetnik, imenovano rješenjem.

(2) Rješenje iz stava (1) ovog člana izdaje entitetsko ministarstvo nadležno za poslove drumskog saobraćaja i Pododjeljenje za saobraćaj Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine, u skladu s odredbama ovog zakona (u daljnjem tekstu: nadležni organi).

(3) Nadležni organi iz stava (2) ovog člana izdaju rješenje u saradnji sa nadležnim institucijama iz ove oblasti, a jedan primjerak rješenja dostavlja se u Ministarstvo komunikacija i transporta Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Ministarstvo).

(4) Rješenjem iz stava (1) ovog člana radionici se može odobriti obavljanje sljedećih djelatnosti:

- a) kontrola tahografa;
- b) ispitivanje tahografa;
- c) servisiranje tahografa.

(5) Radionica može obavljati djelatnosti iz stava (4) ovog člana za:

- a) analogne tahografe;
- b) digitalne tahografe.

(6) U rješenju iz stava (1) ovog člana mora biti utvrđeno koju od djelatnosti iz stava (4) ovog člana radionica može obavljati.

(7) Rješenje iz stava (1) ovog člana izdaje se na rok od pet godina.

(8) Radionica je obavezna u roku od 60 dana prije isteka roka iz stava (7) ovog člana nadležnom organu iz stava (2) ovog člana podnijeti zahtjev za produženje važenja rješenja.

(9) Radionica i njeni zaposlenici obavezni su vozaču bilo kojeg vozila koje ima ugrađen tahograf pružati usluge u skladu s izdatim rješenjem.

(10) Radionica je u slučaju uklanjanja ili demontaže tahografa obavezna presnimiti s uređaja sve podatke koji su zabilježeni na njemu u skladu sa odredbama ovog zakona, uključujući i lične podatke.

(11) Podatke iz stava (10) ovog člana radionica je obavezna pohraniti i čuvati na bezbjedan način najmanje dvije godine, a smije ih proslijediti samo prevozniku u čijem je vozilu bio tahograf ili kod kojeg je zaposlen vozač na kojeg se odnose podaci o radnom vremenu i odmorima, te nadzornim organima u skladu sa ovim zakonom.

(12) Ministar, u saradnji sa Institutom i entitetskim zavodima, pravilnikom propisuje bliže odredbe o oznakama plombi, pratećoj dokumentaciji i načinu imenovanja Komisije za radionice iz člana 18. stav (3) ovog zakona.

Član 18.
(Uslovi za imenovanje radionica)

(1) Rješenje iz člana 17. stava (1) ovog zakona izdaje se radionici, na osnovu zahtjeva, uz koji se prilažu i dokazi o ispunjavanju sljedećih uslova, i to da:

- a) je upisana u sudski registar, odnosno registar preduzetništva, za obavljanje djelatnosti iz člana 17. stav (4) ovog zakona;
- b) posjeduje odgovarajuće prostorije na teritoriji Bosne i Hercegovine, opremu i alat te zapošljava osposobljene tehničare;
- c) prilaz radionici mora biti izgrađen i označen u skladu sa pravilima struke;
- d) obezbjeđuje odgovarajuću pouzdanost umjeravanja tahografa;
- e) protiv nje nije pokrenut stečajni postupak, postupak prisilne nagodbe ili likvidacije;
- f) protiv podnosioca zahtjeva, odnosno šefa ili u radionici zaposlenog tehničara nije pokrenut krivični postupak za krivično djelo koje se vodi po službenoj dužnosti, a koje je bilo učinjeno pri obavljanju poslova u vezi sa tahografom;
- g) radionica nije angažovala šefa radionice koji je u protekle tri godine, svojim radom, prouzrokovao gubitak ovlašćenja za rad radionice;
- h) ima na odgovarajući način uređen ugovorni odnos s proizvođačem tahografa u vezi s postupcima i poslovima koje obavlja;
- i) ima prostorije i opremu koji omogućavaju da bilješke i dokumentacija o svim aktivnostima povezanim sa tahografima, kao i podaci koji su na njima, mogu biti zabilježeni i pohranjeni na odgovarajući način i dostupni nadzornim organima, te obezbijedi zaštitu ličnih podataka u skladu sa propisima o zaštiti ličnih podataka;
- j) ima podmirene sve dospjele obaveze na ime poreza i drugih javnih davanja;
- k) radionici ili licu čiji je pravni nasljednik radionica u posljednjih pet godina nije oduzeto rješenje;
- l) ima najmanje dva zaposlena tehničara koji ispunjavaju uslove iz člana 19. st. (1) i (2) ovog zakona;
- m) ima šefa koji zadovoljava uslove i obavlja poslove iz člana 19. st. (3) i (4) ovog zakona;
- n) ima oglasnu tablu sa vidljivo istaknutim informacijama: o broju rješenja i oznaci plombiranja, kao i obavještenjima, nalogima i upozorenjima nadležnih organa.

(2) Osim uslova iz stava (1) ovog člana radionica mora priložiti i dokaze o ispunjavanju uslova propisanih pravilnikom iz člana 16. stav (4) ovog zakona.

(3) Utvrđivanja ispunjavanja uslova iz stava (1) ovog člana nadležni organi ostvaruju putem Komisije za radionice.

Član 19.
(Uslovi za tehničara radionice i šefa radionice)

(1) Tehničar radionice može biti lice:

- a) koje ima najmanje IV stepen stručne spreme u oblasti mehanike, elektronike ili tehnologije drumskih vozila;
- b) koje je stručno osposobljeno, što se dokazuje potvrdom o završenom osposobljavanju za kontrolu, ispitivanje ili servisiranje tahografa prema planu i programu odobrenom od Nacionalnog komiteta za profesionalno osposobljavanje u drumskom prevozu;
- c) koje nije pravosnažno osuđeno za krivično djelo koje se vodi po službenoj dužnosti te koje je učinjeno pri obavljanju poslova s tahografima;
- d) protiv kojeg zbog krivičnog djela iz tačke c) ovog stava nije pokrenut krivični postupak;
- e) koje istovremeno nije u radnom odnosu i ne obavlja iste ili slične poslove van radionice.

(2) Poslove na tahografima i opremi od koje zavisi ispravan rad tahografa može obavljati samo tehničar radionice.

(3) Šef radionice može biti lice koje u pogledu stručne spreme mora biti dipl. inž. saobraćaja, dipl. inž. mašinstva ili dipl. inž. elektrotehnike, i koje ispunjava uslove iz stava (1) tač. b), c), d) i e) ovog člana.

(4) Šef radionice odgovara za bezbjednost i pohranjivanje podataka, rad s memorijskim karticama radionice, te obavlja sljedeće poslove:

- a) brine da ovlašćenim tehničarima budu uručene kartice, te da ih oni upotrebljavaju u skladu sa propisima;
- b) brine da se kartice radionice, kliješta za plombiranje, te odgovarajući dokumenti, kada nisu u upotrebi, pohranjuju na bezbjednom mjestu ili blagajni;
- c) brine da se o gubitku, krađi odnosno neispravnosti memorijskih kartica bez odgađanja obavijesti izdavalac kartica i Ministarstvo;
- d) brine o roku važenja dozvole i blagovremenom podnošenju zahtjeva za njeno produženje;
- e) brine o održavanju fizičke bezbjednosti kartice dok je ona u upotrebi;
- f) odgovara za pravilnu primjenu zakonskih i podzakonskih propisa i procedura za pregled tahografa;
- g) izdaje i ovjerava certifikate, potvrde i drugu dokumentaciju radionice;
- h) ažurira i vodi evidencije u jedinstvenom informacionom sistemu;

i) obavještava nadležne organe o promjenama uslova na osnovu kojih je radionica imenovana, i

j) obavlja i druge poslove iz djelokruga radionice.

(5) Bliže odredbe o evidencijama koje se vode u radionicama, postupku i načinu dokazivanja stručne osposobljenosti iz stava (1) tačka b) ovog člana propisuje ministar na predlog Instituta i entitetskih zavoda.

Član 20. (Ukidanje rješenja)

Nadležni organ iz člana 17. stav (2) ovog zakona ukida rješenje iz člana 17. stav (1) ovog zakona ako se utvrdi da:

a) radionica više ne ispunjava bilo koji od uslova iz člana 18. ovog zakona;

b) radionica ili njeni zaposlenici u svom radu ne poštuju odredbe ovog zakona i podzakonskih propisa donesenih na osnovu njega;

c) je radionica dala lažne izjave, podatke ili dokumente u postupku izdavanja rješenja, odnosno provjere uslova za dobijanje rješenja;

d) radionica svoj rad obavlja u suprotnosti sa odredbama ovog zakona i podzakonskih akata;

e) je radionica podešavala zaštitne elemente na tahografima.

GLAVA VI - MEMORIJSKE KARTICE

Član 21. (Kartice)

(1) Za digitalne tahografe postoje četiri vrste kartica:

a) kartica vozača;

b) kartica prevoznika;

c) kartica nadzornog organa i

d) kartica radionice.

(2) Kartica vozača i kartica prevoznika izdaju se na period do pet godina, kartica nadzornog organa na period do dvije godine, a kartica radionice na period do godinu dana.

(3) Kartica radionice izdaje se isključivo na ime tehničara radionice koji je osposobljen u skladu sa odredbama člana 19. stav (1) ovog zakona, a kartica nadzornog organa isključivo na ime lica koje je ovlašćeno za sprovođenje nadzora u skladu sa članom 33. stav (1) ovog zakona.

(4) Kartica radionice iz stava (3) ovog člana mora imati bezbjednosni PIN, poznat samo tehničaru radionice na čije ime glasi kartica.

Član 22.

(Nadležnost za izdavanje kartica)

(1) Poslove izdavanja kartica iz člana 21. stav (1) ovog zakona obavljaju nadležni organi iz člana 17. stav (2) ovog zakona.

(2) Poslove personalizacije i tehničke obrade kartica i vođenja evidencije izrađenih kartica iz člana 21. stav (1) ovog zakona obavlja Agencija za identifikacione dokumente, evidenciju i razmjenu podataka Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Agencija), u skladu s odredbama ovog zakona.

(3) Ministarstvo je nadležno da u saradnji s Agencijom sprovede sve aktivnosti izrade projektnog zadatka za uspostavljanje sistema za izdavanje kartica iz člana 21. stav (1) ovog zakona.

(4) Agencija je nadležna za nabavku sistema, opreme i potrošnog materijala potrebnog za sprovođenje poslova iz stava (2) ovog člana.

Član 23.

(Izdavanje kartica)

(1) Kartice iz člana 21. stava (1) ovog zakona izdaju se na osnovu zahtjeva.

(2) Zahtjev iz stava (1) ovog člana podnosi se nadležnom organu iz člana 17. stav (2) ovog zakona.

(3) Nadležni organ donosi rješenje o izdavanju, odnosno odbijanju zahtjeva za izdavanje kartice.

(4) Protiv rješenja iz stava (3) ovog člana može se podnijeti žalba Ministarstvu u roku od 15 dana od dana njegovog dostavljanja.

(5) Izrađena i personalizovana kartica preuzima se kod nadležnog organa kojem je i podnesen zahtjev za izdavanje kartice.

(6) Postupak izdavanja kartica, oblik i sadržaj obrasca zahtjeva iz stava (1) ovog člana propisuje ministar.

Član 24.

(Naknade)

(1) Visinu naknade za izradu kartica utvrđuje Savjet ministara Bosne i Hercegovine na predlog Ministarstva i Agencije.

(2) Minimalni iznos naknade za ispitivanje tahografa utvrđuje Savjet ministara Bosne i Hercegovine na predlog Ministarstva, utvrđen u saradnji sa nadležnim institucijama iz ove oblasti.

GLAVA VII - EVIDENCIJE

Član 25. (Evidencija o radionicama)

- (1) Ministarstvo, putem jedinstvenog informacionog sistema, vodi elektronsku evidenciju o:
- a) imenovanim radionicama, izmjenama rješenja iz člana 17. stav (1) ovog zakona i pratećoj dokumentaciji;
 - b) ukinutim rješenjima, te svim izmjenama i pratećoj dokumentaciji;
 - c) podacima o tehničarima zaposlenim u radionici koji su osposobljeni za rad na tahografima i koji ispunjavaju uslove za izdavanje kartica radionica, i
 - d) podacima o stručnoj spremi, odnosno osposobljenosti tehničara, uključujući svjedočanstva o završenom školovanju i drugim odgovarajućim svjedočanstvima.
- (2) Ovlašćeno lice za unošenje podataka u jedinstveni informacioni sistem odgovorno je za tačnost unesenih podataka.
- (3) Ministarstvo dostavlja informacije o trenutnom stanju radionica, odnosno kartica nadležnim organima drugih država koje to zatraže.
- (4) Sadržaj i način vođenja evidencija iz stava (1) ovoga člana, kao i način razmjene podataka između nadležnih organa propisuje ministar.

Član 26. (Evidencije o karticama)

- (1) Evidenciju o karticama vode nadležni organi iz člana 17. stav (2) ovog zakona, putem jedinstvenog informacionog sistema. Evidencija obuhvata najmanje sljedeće podatke, uključujući i navedene lične podatke:
- a) o stanju zahtjeva za izdavanje kartica:
 - 1) ime i prezime podnosioca zahtjeva;
 - 2) datum i mjesto rođenja;
 - 3) pol i maternji jezik;
 - 4) adresu stalnog prebivališta;
 - 5) adresu na koju želi primati poštu;
 - 6) broj vozačke dozvole;
 - 7) državu koja je izdala vozačku dozvolu;

- 8) naziv organa koji je izdao vozačku dozvolu;
 - 9) kategorije vozila za koje lice ima vozačku dozvolu;
- b) o vozačevoj kartici:
- 1) ime i prezime vozača;
 - 2) pol i maternji jezik;
 - 3) adresu stalnog prebivališta;
 - 4) adresu na koju želi primati poštu;
 - 5) broj vozačke dozvole;
 - 6) državu koja je izdala vozačku dozvolu;
 - 7) naziv organa koji je izdao vozačku dozvolu;
 - 8) kategorije vozila za koje lice ima vozačku dozvolu;
 - 9) digitalna fotografija;
 - 10) digitalni potpis;
- c) o kartici nadzornog organa:
- 1) naziv nadzornog organa;
 - 2) adresa nadzornog organa te ime i prezime ovlašćenog (odgovornog) lica;
 - 3) ime i prezime službenog lica zaduženog za nadzor;
 - 4) datum i mjesto rođenja;
 - 5) pol i maternji jezik;
 - 6) adresu stalnog prebivališta;
 - 7) elektronska adresa;
 - 8) digitalna fotografija;
 - 9) digitalni potpis;
- d) o kartici prevoznika:
- 1) prevoznik, odnosno ime pravnog ili fizičkog lica koje raspolaže prevoznim sredstvom;

2) adresa odnosno sjedište prevoznika;

3) ime i prezime ovlašćenog lica;

4) elektronska adresa;

e) o kartici radionice:

1) naziv radionice;

2) adresa odnosno sjedište radionice;

3) ime i prezime ovlašćenog (odgovornog) lica;

4) elektronska adresa;

5) ime i prezime tehničara - imaoča kartice;

6) datum i mjesto rođenja;

7) pol i maternji jezik;

8) adresa stalnog prebivališta;

9) elektronska adresa;

10) digitalna fotografija;

11) digitalni potpis;

f) za sve vrste kartica:

1) naziv nadležnog izdavaoca;

2) broj kartice;

3) datum početka važenja kartice;

4) datum isteka važenja kartice;

5) status kartice (zaplijenjena /od nadležnog organa/, suspendovana /privremeno oduzeta/, oduzeta /trajno nevažeća/, zamjenjuje se, izgubljena, ukradena, oštećena, istekao rok važenja, produžena, zamijenjena, otkazana, nadoknađena);

g) za sve vrste kartica njihovo ukupno stanje o:

1) broju dostavljenih (preuzetih) kartica;

2) personalizovanim karticama;

- 3) otpremljenim karticama;
- 4) greškama prilikom izrade;
- 5) zalihama kartica;
- 6) karticama u opticaju;
- 7) vraćenim (nepreuzetim) karticama;
- 8) oštećenim karticama.

(2) Nadležni organi iz člana 17. stav (2) ovog zakona odgovorni su za tačnost podataka u evidencijama iz stava (1) ovog člana.

(3) Prilikom podnošenja zahtjeva za izdavanje kartice stranka je dužna u pisanoj formi izjaviti da dozvoljava korišćenje podataka iz stava (1) ovog člana. Ako se radi o korišćenju ličnih podataka, izdavalac kartica dužan je navesti koje će lične podatke iz određenih službenih evidencija koristiti.

(4) Izdavalac kartice vozača i kartice radionice prosljeđuje podatke koje vodi u skladu sa ovim članom i razmjenjuje ih s nadležnim organima drugih država putem zajedničke mreže (TACHONET).

(5) Ministarstvo i nadzorni organi iz ovog zakona, radi sprovođenja nadzora, imaju pristup podacima iz evidencija iz st. (1) i (2) ovog člana, kao i odgovarajućim podacima nadležnih organa drugih država putem zajedničke mreže (TACHONET).

GLAVA VIII - POSTUPCI KONTROLE

Član 27. (Sistem kontrole)

(1) Inspekcija drumskog saobraćaja i policijski službenici (u daljnjem tekstu: nadležni kontrolni organi) dužni su organizovati i sprovesti odgovarajuće i redovne kontrole u svrhu pravilnog i dosljednog sprovođenja i primjene odredaba ovog zakona i na osnovu njega donesenih propisa, na putu i u prostorima prevoznika, za sve kategorije prevoza.

(2) Kontrole iz stava (1) ovog člana moraju se obavljati svake godine i moraju obuhvatiti širok i reprezentativan presjek mobilnih radnika, vozača, prevoznika i vozila u svim kategorijama prevoza obuhvaćenim odredbama ovog zakona.

(3) Kontrole iz stava (2) ovog člana moraju se organizovati na način da se od 16. juna 2010. godine kontroliše 1% dana koje odrade vozači vozila obuhvaćeni ovim zakonom.

(4) Postotak kontrola iz stava (3) ovog člana povećaće se od 1. januara 2011. godine na najmanje 2%, a od 1. januara 2012. godine na 4%.

(5) Nadležni kontrolni organi dužni su najmanje 30% ukupnog broja kontrolisanih radnih dana kontrolisati na putu, a najmanje 50% u prostorijama sjedišta prevoznika.

(6) Kontrole iz stava (1) ovog člana moraju sadržavati sljedeće podatke: broj vozača kontrolisanih na putu, broj kontrola u prostorijama sjedišta prevoznika, broj kontrolisanih radnih dana, te broj i vrstu prijavljenih povreda propisa, zajedno sa naznakom da li se radi o prevozu putnika ili robe.

Član 28.
(Kontrole na putu)

(1) Kontrole na putu moraju se organizovati na različitim mjestima i u različitim vremenskim periodima, pri čemu se moraju obuhvatiti svi segmenti drumske mreže, s ciljem sprečavanja izbjegavanja mjesta kontrole.

(2) Subjekti koji upravljaju javnim putevima, kao i koncesionari, u saradnji s inspekcijom i policijskim službenicima, dužni su osigurati da se:

a) u dovoljnoj mjeri obezbijede mjesta za kontrole na postojećim putevima ili u njihovoj blizini, te da prema potrebi servisne stanice i ostale bezbjedne lokacije mogu funkcionisati kao mjesta kontrole;

b) kontrole sprovode po sistemu slučajnog uzorka, uz odgovarajuću geografsku ravnomjernost.

(3) Kontrole na putu iz stava (2) ovog člana moraju se obavljati bez diskriminacije, a ovlašćena lica prilikom obavljanja kontrole posebno su dužna na nediskriminirajući način kontrolisati:

a) državu registracije vozila;

b) državu prebivališta vozača;

c) državu poslovnog sjedišta prevoznika;

d) polazište i odredište vožnje;

e) vrstu tahografa (analogni ili digitalni).

(4) Kontrole na putu obuhvataju:

a) dnevno i sedmično vrijeme vožnje, prekide vožnje, dnevno i sedmično vrijeme odmora, podatke za prethodne dane koji se moraju nalaziti u vozilu i/ili podatke pohranjene za isti period na kartici vozača i/ili u memoriji tahografa, i/ili na ispisima;

b) sve slučajeve prekoračenja dozvoljene brzine vozila, koji se definišu kao periodi duži od jedne minute tokom kojih brzina vozila prelazi 90 km/h za vozila kategorije N3 ili 105 km/h za vozila kategorije M3;

c) ako je moguće, trenutne brzine vozila koje zabilježi tahograf tokom najviše 24 prethodna sata korišćenja vozila;

d) ispravan rad tahografa (utvrđivanje moguće zloupotrebe uređaja i/ili kartice vozača i/ili listića).

(5) Nadležni kontrolni organi moraju imati popis mogućih kontrola iz stava (4) ovog člana i moraju biti opremljeni kontrolnom opremom koja omogućava:

a) preuzimanje podataka s jedinice u vozilu i kartice vozača za digitalni tahograf, očitavanje podataka, te analizu i/ili prenošenje nalaza u centralnu bazu podataka radi analize;

b) kontrolu tahografskih listića.

(6) Ministarstvo će saradivati i razmjenjivati podatke prikupljene u kontrolama s nadležnim organima drugih država.

Član 29.

(Kontrole u prostorijama sjedišta prevoznika)

(1) Kontrole u prostorijama sjedišta prevoznika moraju se planirati na način da se uvažavaju prethodne kontrole za različite vrste prevoza i prevoznika, posebno ako su tokom kontrole na putu utvrđene teže povrede odredaba ovog zakona.

(2) Nadležni kontrolni organ dužan je tokom kontrole uzeti u obzir sve informacije koje dostavi nadležni organ druge države, a koje se odnose na aktivnosti kontrolisanog prevoznika te države.

(3) Kontrole koje su obavljene u prostorijama nadležnih kontrolnih organa, na osnovu traženih dokumenata ili podataka koje su prevoznici predali po njihovom zahtjevu, smatraju se kontrolama izvršenim u prostorijama prevoznika.

(4) Kontrole u prostorijama sjedišta prevoznika obuhvataju, osim kontrola iz člana 28. stav (4) ovog zakona, i sljedeće kontrole:

a) sedmične periode odmora i vremena vožnje između perioda odmora;

b) pridržavanje dvosedmičnog ograničenja vremena vožnje;

c) tahografske listiće, jedinice u vozilima i ispise podataka s kartica vozača.

(5) Nadležni kontrolni organ u prostorijama sjedišta prevoznika mora imati popis mogućih kontrola iz stava (4) ovog člana i člana 28. stav (4) ovog zakona i mora biti opremljen kontrolnom opremom u skladu s odredbom člana 28. stav (5) ovog zakona.

(6) Nadležni kontrolni organ, ako je to moguće, može kontrolisati i zajedničku odgovornost drugih učesnika, kao što su otpremnici, agenti, špediteri i dr., ako se utvrdi kršenje propisa.

Član 30.

(Statistika)

(1) Nadležni kontrolni organi obavezni su obezbijediti da statistički podaci prikupljeni od kontrola, u skladu sa odredbom člana 27. ovog zakona, budu razvrstani na one:

a) za kontrole na putu prema:

- 1) kategoriji javnog puta (magistralni, regionalni i lokalni), kao i u ulici u naselju ili gradu;
- 2) državi registracije pregledanog vozila, s ciljem izbjegavanja diskriminacije;
- 3) vrsti tahografa (analogni ili digitalni).

b) za kontrole u preduzećima prema:

- 1) vrsti prevozne djelatnosti (unutrašnji ili međunarodni prevoz, prevoz putnika ili robe, javni prevoz ili prevoz za sopstvene potrebe);
- 2) veličini voznog parka;
- 3) vrsti tahografa (analogni ili digitalni).

(2) Nadležni kontrolni organi iz stava (1) ovog člana dužni su čuvati podatke o kontrolama prikupljenim u prethodnoj godini.

(3) Prevoznici u kojima su vozači zaposleni dužni su čuvati jednu godinu dokumente, zapise rezultata i ostale potrebne podatke koje im dostave nadležni kontrolni organi, o kontrolama izvršenim u prostorima tih prevoznika ili u kontroli vozača tih prevoznika na putu.

Član 31. (Sistem ocjene rizika)

(1) Ministarstvo će uvesti sistem ocjene rizika za prevoznike, koji će se zasnivati na broju i težini povreda odredaba ovog zakona, koje je pojedini prevoznik počinio, te na informacijama o prekršajima dobijenim u saradnji s drugim državama.

(2) Povredom iz stava (1) ovog člana smatra se:

- a) prekoračenje maksimalnog dnevnog, sedmičnog ili dvosedmičnog vremena vožnje za 20% ili više;
- b) nepridržavanje minimalnog dnevnog ili sedmičnog perioda odmora za 33% ili više;
- c) nepridržavanje minimalnog prekida vožnje;
- d) nepodešavanje tahografa u skladu sa posebnim propisom.

(3) Nadležni kontrolni organi dužni su prevoznike s visokom ocjenom rizika kontrolisati češće i detaljnije.

GLAVA IX - NADZOR I IZVJEŠTAVANJE

Član 32. (Nadzor nad radionicama)

- (1) Nadzor nad radionicama sprovodi Ministarstvo u saradnji sa nadležnim organima.
- (2) Stručni nadzor nad radom radionica sprovodi Institut u saradnji sa entitetskim zavodima.
- (3) Ako se nadzorom utvrde nepravilnosti u radionici propisane članom 20. ovog zakona, nadležni organ oduzima kartice radionice i ukida rješenje o imenovanju.
- (4) Protiv rješenja iz stava (3) ovog člana može se podnijeti žalba Ministarstvu u roku od 15 dana.
- (5) Žalba na rješenje iz stava (3) ovog člana ne odgađa izvršenje rješenja.
- (6) Bliže odredbe o postupku i načinu obavljanja nadzora iz st. (1) i (2) ovog člana propisuje ministar, u saradnji sa nadležnim organima, Institutom i entitetskim zavodima.

Član 33.

(Nadležnost i ovlašćenja u vezi s inspekcijskim nadzorom)

- (1) Inspekcijski nadzor nad sprovođenjem AETR sporazuma i ovog zakona obavljaju:
 - a) inspekcija drumskog saobraćaja,
 - b) policijski službenici u okviru nadzora bezbjednosti drumskog saobraćaja (čl. 4, 5, 6, 7, 8, 9 i 10. ovog zakona).
- (2) Inspekcija drumskog saobraćaja i policijski službenici imaju sljedeća ovlašćenja:
 - a) zabraniti upotrebu vozila u kojem oštećenje ili neispravan rad tahografa nije otklonjen u roku od sedam dana od dana nastanka kvara ili otkrića nepravilnosti u radu, a vozač nije na listić ili listiće zapisa ili na privremeni listić koji se prilaže listiću zapisa ili vozačkoj kartici, na koji upisuju podatke koji mu omogućavaju identifikaciju (broj vozačke kartice i/ili ime i/ili broj vozačke dozvole), uključujući njegov potpis, upisivao sve podatke za različite periode koji više nisu zabilježeni ili nisu ispravno zabilježeni tahografom,
 - b) u slučaju sumnje da tahograf ne radi ispravno, uputiti vozilo na vanredni pregled tog uređaja, te svih drugih elemenata u vezi sa tahografom, koji moraju biti ugrađeni u vozilo radi njihovog ispravnog rada. Troškove pregleda snosi vlasnik vozila u koje je uređaj ugrađen,
 - c) zahtijevati od vozača da omogući kontrolu tahografa i dostavi na uvid popise sa zabilježenim podacima, karticu ili ispis sa tahografa te dozvoli pregled popisa sa zabilježenim podacima, kartice ili ispise sa tahografa,
 - d) privremeno oduzeti popis sa zabilježenim podacima ili ispis sa tahografa kao dokaz u postupku odnosno u istu svrhu dati izraditi prepis podataka iz kartice,
 - e) privremeno oduzeti karticu, pod uslovom da se utvrdi da je kartica falsifikovana ili da vozač koristi tuđu karticu ili da je kartica dobijena na osnovu lažnih izjava i/ili falsifikovanih dokumenata, te je dostaviti nadležnom izdavaocu uz navođenje razloga za privremeno oduzimanje kartice,

f) isključiti vozilo iz saobraćaja dok se ne otkloni uzrok prekršaja, odnosno prisiliti vozača na korišćenje dnevnog odmora,

g) predložiti nadležnim organima oduzimanje, suspenziju ili ograničenje licence za obavljanje djelatnosti ili vozačke dozvole.

(3) Upravni nadzor nad sprovođenjem ovog zakona i propisa donesenih na osnovu njega obavlja Ministarstvo.

GLAVA X - PREKRŠAJNE ODREDBE

Član 34.

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 10.000,00 KM kazniće se pravno lice ili fizičko lice-preduzetnik ako:

a) u vozilima čija je najveća dozvoljena masa sa priključnim vozilom veća od 3,5 tona, te autobusima konstruisanim ili trajno prilagođenim za prevoz više od devet putnika, uključujući i vozača, nije ugrađen tahograf (član 2. stav (2));

b) u vozilu koje se prvi put registruje u Bosni i Hercegovini nakon 16. 06. 2010. godine, čija je najveća dozvoljena masa sa priključnim vozilom veća od 3,5 tona, te autobusima konstruisanim ili trajno prilagođenim za prevoz više od devet putnika, uključujući i vozača, nije ugrađen digitalni tahograf (član 2. stav (3));

c) omogući registraciju vozila koja nemaju ugrađen tahograf (član 2. st. (2) i (3));

d) omogući ugradnju tahografa koji nije tipski odobren (član 16. stav (3));

e) obavlja djelatnost bez rješenja (član 17. stav (1));

f) obavlja djelatnost koja nije utvrđena rješenjem (član 17. stav (4));

g) obavlja djelatnost i nakon isteka roka utvrđenog rješenjem (član 17. stav (7));

h) obavlja djelatnost suprotno odredbama člana 20. ovog zakona;

i) falsifikuje, skriva ili uništava podatke koji su zapisani na tahografskom listiću, pohranjeni u tahografu ili vozačevoj kartici ili ispisu sa tahografa;

j) vrši zloupotrebe tahografa, tahografskih listića ili vozačeve kartice koje bi mogle imati uticaj na podatke ili ispis informacija;

k) vrši zloupotrebu dodatnim uređajem (prekidači, žice...) koja bi mogla imati uticaj na podatke ili ispis informacija;

l) popravak tahografa ne obavlja u ovlašćenom servisu;

m) ne arhivira tahograf listiće, ispise i podatke;

n) vozačima koje zapošljava daje novčane naknade, u obliku povišice ili dodatka na platu, a koji su u vezi sa pređenom udaljenosti i/ili količinom prevezene robe, ako je ta naknada takva da podstiče ugrožavanje bezbjednosti drumskog saobraćaja (član 12. stav (1)).

(2) Novčanom kaznom u iznosu od 1.500,00 KM kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu koje počini prekršaj iz stava (1) ovog člana.

Član 35.

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 5.000,00 KM kazniće se pravno lice ili fizičko lice-preduzetnik ako:

a) mobilnog radnika rasporedi na rad tako da njegovo radno vrijeme prekoračuje vremena predviđena članom 5. st. (2), (3) i (4) ovog zakona;

b) mobilnom radniku ne omogući korišćenje pauze u skladu sa odredbama člana 6. ovog zakona;

c) naredi ili dozvoli da vozač ne koristi dnevne, sedmične odmore i prekide vožnje u skladu sa odredbama čl. 7. i 8. ovog zakona;

d) noćni rad mobilnih radnika određuje na način da njihovo ukupno radno vrijeme tokom svakog 24-satnog perioda iznosi više od deset sati (član 10. stav (1));

e) postupi suprotno odredbama člana 11. ovog zakona;

f) postupi suprotno odredbama člana 13. ovog zakona;

g) postupi suprotno odredbama člana 17. stav (10) i (11) ovog zakona;

h) radionica zaposli tehničara radionice i šefa suprotno odredbama člana 19. st. (1), (2) i (3) ovog zakona.

(2) Novčanom kaznom u iznosu od 1.000,00 KM kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu.

Član 36.

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 1.000,00 KM kazniće se vozač ako:

a) postupi suprotno odredbama člana 12. stav (5) ovog zakona;

b) prekorači dnevno vrijeme vožnje (vožnjom dužom od 11 sati);

c) prekorači sedmično vrijeme vožnje (vožnjom dužom od 70 sati);

d) prekorači ukupno vrijeme vožnje u dvije sedmice (vožnjom dužom od 112 sati i 30 minuta);

e) prekorači neprekidno vrijeme vožnje (vožnjom dužom od 6 sati);

- f) koristi dnevno vrijeme odmora u trajanju kraćem od 8 sati i 30 minuta;
 - g) koristi podijeljeno dnevno vrijeme odmora u trajanju kraćem od 7 sati plus 3 sata;
 - h) koristi dnevno vrijeme odmora u posadi u trajanju kraćem od 7 sati;
 - i) koristi skraćeno sedmično vrijeme odmora u trajanju kraćem od 20 sati;
 - j) koristi sedmično vrijeme odmora u trajanju kraćem od 36 sati;
 - k) ima više od jedne vozačke kartice, upotrebljava karticu koja nije njegovo vlasništvo, upotrebljava neispravne i nevalidne kartice;
 - l) upotrebljava oštećene tahografske listiće na kojima podaci nisu čitljivi;
 - m) na tahografskom listiću nije upisano ime ili prezime;
 - n) ne dozvoli kontrolu, te ne može priložiti zapis tahograf listića i vozačke kartice, za tekući dan i prethodnih 28 dana;
 - o) vrši zloupotrebe tahografa, tahografskih listića ili vozačke kartice koje bi mogle imati uticaj na podatke ili ispis informacija;
 - p) nije označio sve informacije za period kad je tahograf bio pokvaren i nije ih pravilno zapisivao;
 - r) izgublenu ili ukradenu vozačevu karticu nije uredno prijavio organima države u kojoj se to dogodilo.
- (2) Novčanom kaznom u iznosu od 1.000,00 KM kazniće se pravno lice ili fizičko lice - preduzetnik ako postupi suprotno odredbama člana 17. stav (9) ovog zakona.
- (3) Novčanom kaznom u iznosu od 1.000,00 KM kazniće se šef radionice ako postupi suprotno odredbama člana 17. stav (9) i člana 19. stav (4) ovog zakona.

Član 37.

Novčanom kaznom u iznosu od 500,00 KM kazniće se vozač ako:

- a) prekorači dnevno vrijeme vožnje (vožnjom dužom od 10 sati ali kraćom od 11 sati);
- b) prekorači sedmično vrijeme vožnje (vožnjom dužom od 60 sati ali kraćom od 70 sati);
- c) prekorači ukupno vrijeme vožnje u dvije sedmice (vožnjom dužom od 100 sati ali kraćom od 112 sati i 30 minuta);
- d) prekorači neprekidno vrijeme vožnje (vožnjom dužom od 5 sati ali kraćom od 6 sati);
- e) koristi dnevno vrijeme odmora u trajanju dužem od 8 sati i 30 minuta ali kraćem od 10 sati;

- f) koristi podijeljeno dnevno vrijeme odmora u trajanju dužem od 7 sati plus 3 sata ali kraćem od 8 sati;
- g) koristi dnevno vrijeme odmora u posadi u trajanju dužem od 7 sati ali kraćem od 8 sati;
- h) koristi skraćeno sedmično vrijeme odmora u trajanju dužem od 20 sati ali kraćem od 22 sata;
- i) koristi sedmično vrijeme odmora u trajanju dužem od 36 sati ali kraćem od 42 sata;
- j) koristi tahografski listić koji nije tipski odobren;
- k) na tahografskom listiću nije upisana početna kilometraža, datum početka i kraja upotrebe.

Član 38.

Novčanom kaznom u iznosu od 150,00 KM kazniće se vozač ako:

- a) prekorači dnevno vrijeme vožnje (vožnjom dužom od 9 sati ali kraćom od 10 sati);
- b) prekorači sedmično vrijeme vožnje (vožnjom dužom od 56 sati ali kraćom od 60 sati);
- c) prekorači ukupno vrijeme vožnje u dvije sedmice (vožnjom dužom od 90 sati ali kraćom od 100 sati);
- d) prekorači neprekidno vrijeme vožnje (vožnjom dužom od 4 sata i 30 minuta ali kraćom od 5 sati);
- e) koristi dnevno vrijeme odmora u trajanju dužem od 10 sati ali kraćem od 11 sati;
- f) koristi podijeljeno dnevno vrijeme odmora u trajanju dužem od 8 sati plus 3 sata ali kraćem od 9 sati;
- g) koristi dnevno vrijeme odmora u posadi u trajanju dužem od 8 sati ali kraćem od 9 sati;
- h) koristi skraćeno sedmično vrijeme odmora u trajanju dužem od 22 sata ali kraćem od 24 sata;
- i) koristi sedmično vrijeme odmora u trajanju dužem od 42 sata ali kraćem od 45 sati;
- j) ne navede razloge postupanja suprotno odredbama čl. 7. i 8. ovog zakona;
- k) postupi suprotno odredbama člana 13. stav (3) ovog zakona.

GLAVA XI - PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 39.

(Nastavak rada radionica)

(1) Do izdavanja rješenja radionicama u skladu sa ovim zakonom, a najduže do 16. 06. 2010. godine, važe rješenja Instituta i entitetskih zavoda izdata na osnovu ranijih propisa.

(2) Radionice koje do roka iz stava (1) ovog člana ne dobiju rješenja u skladu sa ovim zakonom prestaju raditi.

Član 40.
(Ovlašćenje za donošenje propisa)

Ministar će u roku od tri mjeseca od dana stupanja na snagu ovog zakona donijeti propise iz člana 5. stav (12), člana 11. stav (5), člana 16. stav (4), člana 17. stav (12), člana 19. stav (5), člana 23. stav (6), člana 25. stav (4) i člana 32. stav (6) ovog zakona.

Član 41.
(Prestanak važenja propisa)

(1) Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaju važiti čl. 199, 200, 201. i 202. Zakona o osnovama bezbjednosti saobraćaja na putevima u Bosni i Hercegovini, ("Službeni glasnik BiH", br. 6/06, 75/06, 44/07 i 84/09).

(2) Do donošenja propisa o sprovođenju u skladu sa ovlašćenjima iz ovog zakona, ostaju na snazi, ako nisu u suprotnosti sa odredbama ovog zakona:

a) Pravilnik o ukupnom trajanju vremena upravljanja motornim vozilima ("Službeni glasnik BiH", br. 13/07);

b) čl. 53, 54, 55, 56, 57, 58. i 59. Pravilnika o dimenzijama, ukupnoj masi i osovinskom opterećenju vozila, o uređajima i opremi koju moraju da imaju vozila i o osnovnim uslovima koje moraju da ispunjavaju uređaji i oprema u saobraćaju na putevima ("Službeni glasnik BiH", br. 23/07 i 54/07);

c) Pravilnik o metrološkim uslovima za tahografe ("Službeni list BiH", broj 13/97);

d) Pravilnik o uslovima za osnivanje metroloških laboratorija za pregled tahografa kao i povjeravanje poslova pregleda tahografa ("Službeni list BiH", broj 11/97);

e) Pravilnik o uslovima za obrazovanje laboratorija za pregled i žigosanje (verifikaciju) hronotahografa ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj 24/01);

f) Pravilnik o metrološkim uslovima za nadzor uređaja za kontrolu rada vozača i kretanja vozila u drumskom saobraćaju - hronotahografa ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj 8/07).

Član 42.
(Stupanje na snagu)

Ovaj Zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku BiH".

PSBiH, broj 519/10
28. maja 2010. godine
Sarajevo

Predsjedavajući
Predstavničkog doma
Parlamentarne skupštine BiH
Niko Lozančić, s. r.

Predsjedavajući
Doma naroda
Parlamentarne skupštine BiH
Sulejman Tihić, s. r.